

Din psixologiyasining mohiyati

Ulugova Shoxida Shoxruxovna

Ispan va italyan tillari kafedrasi dotsenti

Samarqand davlat chet tillar instituti

Nasullayeva Nigora Muxtorovna

Samarqand Davlat Chet Tillar Instituti

Roman-german tillar fakulteti

2215-guruh talabasi

Annotatsiya: *Bugungi globallashuv jarayonida diniy psixologiyaning insonga qanday afzalliklari, din tushunchasining mohiyati, uning inson hayotidagi o'rni, dinning burchlari, dinning shaxs tarbiyasidagi ahamiyati muhokama qilinmoqda.*

Kalit so'zlar: *Din, ishonch, e'tiqod, qadr, mukammal odam.*

Din komil insonni tarbiyalashning asosiy ta'limotidir. Din mohiyatan poklik va insonlar qalbi kabi go'zaldir. Bu ularning ongida his-tuyg'ularni uyg'otadi. Din hamisha insonlarni yaxshilikka chorlagan va yuksak insoniy fazilatlarini kamol toptirishga xizmat qilgan. Din xalqning boy ma'naviyati tufayli, uning merosi va o'ziga xosligi ming yillar davomida saqlanib qolgan. Din psixologiyasining asosiy xususiyati shundaki, dinning manbai insonni o'rab turgan dunyoda emas, balki insonning o'zida, uning ichki dunyosidadir. Shu bilan birga, dinning asosi insonning intellektual dunyosida emas, balki hissiy va ruhiy dunyosida.

Avvalo, har bir din o'z dindorlari uchun bir-birini to'ldiradi. U tasalli beruvchi va kompensatsion rol o'ynaydi va inson shakllanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Masalan, odamlarda doimiy ehtiyoj shakllanish hodisasini olaylik: Inson butun umri, turmush tarzi, tabiat va jamiyat bilan munosabatlarida oz oldiga qoygan hayotiy maqsadlariga erishish imkonsiz bo'lib tuyulsa, u ehtiyojni his qiladi. qandaydir ruhan va ma'naviy ehtiyoj.

Ikkinchidan, din o'z ta'limot tizimini o'rnatar ekan, u o'z a'zolarini shu ta'limot doirasida yaratar ekan, u o'z a'zolarini shu ta'limot doirasida saqlashga harakat qiladi. Bu ijtimoiy hodisa dinning birlashtiruvchi-integratsiya funksiyasi deb ataladi. Din doimo ma'lum bir ijtimoiy, etnik va ma'naviy hayotni qamrab olishga harakat qiladi. Uning muntazamligini ta'minlash uchun u xalqning ijtimoiy hayoti din, adabiyot va san'at bilan ham chambarchas bog'liq edi. Uchinchi har bir din o'z xalqining hayotini tartibga soladi va nazorat qilish vazifasini bajaradi. Dinlar, urf-odatlar, marosimlar va bayramlar xalq tomonidan o'z vaqtida va puxtalik bilan bajarilishi talab etiladi. To'rtinchidan, din kommunikativ funksiyani ham bajaradi. Boshqacha qilib aytganda, har bir din o'z xalqining birligini, jamiyat va shaxsning o'zaro ta'sirini ta'minlashga harakat qiladi. Demak, u yoki bu dinga e'tiqod qiluvchilar o'z dinidagi boshqa odamlar bilan qarindosh bo'lib, o'zaro huquq va burchlarga ega bo'lib, urf-odat va ibodatlariga birgalikda rioya qilinishi kerak. Natijada, O'zbekiston Respublikasida ziyolilar oldiga ma'naviy yetuk shaxsni shakllantirish vazifasi qo'yildi. Shuni alohida ta'kidlashni istardikki, din masalasi juda mashhur bo'lgan davrda uni e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi. Dunyodagi barcha dinlar ezgulik g'oyalari asoslanadi va ezgulik, tinchlik, do'stlik kabi fazilatlarga asoslanadi. Din odamlarni halollik va poklikka, ezgulikka, birodarlikka, bag'rikenglikka chorlaydi. Inson milliy va diniy qadriyatlarni bilmasdan, hurmat qilmasdan turib yuksak ma'naviyatga ega bo'la olmaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ardashkin I. B. Diniy psixologiya: uchebnoe posobie / I.B. Ardashkin. Tomsk: Izd-vo Tomskogo polytehnicheskogo universiteti, 2009. - 276 b.
2. Arinin E.I. Psixologiya dini / E.I. Arinin, I.D. Nefedova Vladimir, ed. izd.kompleks VIGU, 2005. – 108

Veb-saytlar:

1. <http://psylib.org.ua/books/james01/>
2. http://sbiblio.com/biblio/archive/garadzha_religion/ec4.aspx
3. http://www.psychologos.ru/articles/view/uilyam_dzheym